

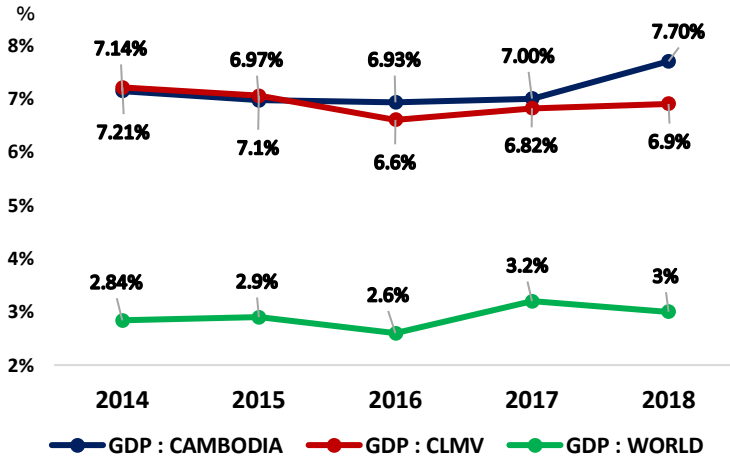

กุมภาพันธ์ 2020

ข้อมูลทั่วไป ปัจจุบันกัมพูชากำลังพัฒนาประเทศในหลายๆด้าน ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิตของคนกัมพูชา สำหรับด้านภูมิศาสตร์มีพื้นที่รวม 181,035 ตารางกิโลเมตร มีขนาดประมาณ 1 ใน 3 ของประเทศไทย ซึ่งมีเส้นเขตแดนติดต่อกับประเทศไทยประมาณ 798 กิโลเมตร เมืองหลวงคือกรุงพนมเปญ มีประชากรรวมทั้งทั้งประเทศ 16.24 ล้านคน ในปี 2018

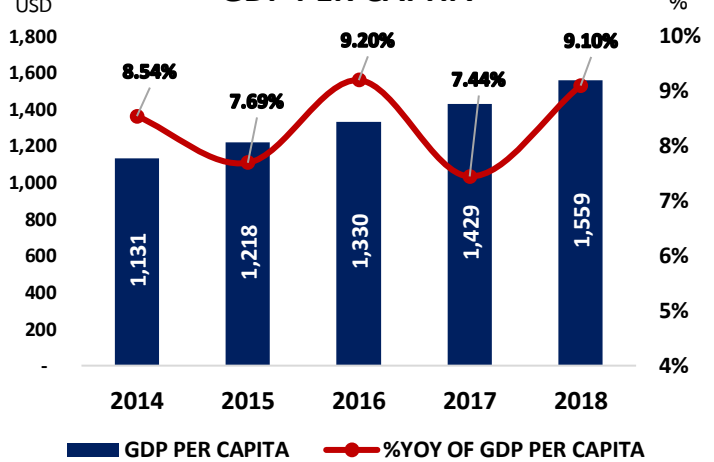
ภาพรวมเศรษฐกิจ ในปี 2018 เศรษฐกิจเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 7.70 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว โดย IMF คาดการณ์ว่าในปี 2020 จะมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ที่ประมาณร้อยละ 6.80 จากปัจจัยภายนอกต่างๆ ซึ่งมีรายได้ต่อหัวของคนภายในประเทศอยู่ที่ 1,561 ดอลลาร์สหรัฐ และมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี อยู่ที่ร้อยละ 8.40 หากพิจารณาจากโครงสร้างเศรษฐกิจพบว่าภาคบริการมีส่วนมากที่สุดร้อยละ 39.49 รองลงมาภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 32.29 และภาคเกษตรร้อยละ 22.01 ตามลำดับ โดยภาคการลงทุนจากต่างประเทศ (FDI) เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอยู่ที่ 3,213.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี อยู่ที่ร้อยละ 10.32 ส่งผลให้กัมพูชาเป็นฐานการผลิตและส่งออกของอุตสาหกรรมสำคัญ โดยเฉพาะสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป รวมถึงมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอยู่ที่ 6.2 ล้านคนต่อปี ซึ่งปัจจัยข้างต้นเหล่านี้ทำให้รัฐบาลไทยควรสนับสนุนและปรับเปลี่ยนกฎระเบียบการค้าการลงทุนเพื่ออำนวยความสะดวกผู้ประกอบการไทยที่จะทำการค้าหรือการลงทุนในกัมพูชา

GDP : CAMBODIA-CLMV-WORLD

Source : CEIC DATA

GDP PER CAPITA

Source : CEIC DATA

Cambodia's Key indicators

Indicators	Unit	2014	2015	2016	2017	2018
Real GDP	% YoY	7.1	7	6.9	7	7.5
CPI	%	3.9	1.2	3	2.9	2.4
Current account balance	% of GDP	-8.5	-8.7	-8.4	-7.9	-11.3
Policy rate (end of period)	%	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4
Foreign Direct Investment	%	-10.40	-1.66	-35.83	12.71	15.15
Visitor Arrivals in Cambodia	mn Person	4.5	4.8	5.0	5.6	6.2

Sources : IMF

ตารางที่ 1 : 10 ประเทศคู่ค้าหลักของกัมพูชา

ประเทศ	2016		2017		2018	
	มูลค่า (mn USD)	สัดส่วน (%)	มูลค่า (mn USD)	สัดส่วน (%)	มูลค่า (mn USD)	สัดส่วน (%)
China	4,551	36.79	5,287	37.01	6,140	35.10
Thailand	1,910	15.44	2,354	16.48	3,222	18.42
Vietnam	1,416	11.45	1,682	11.78	2,221	12.70
Taiwan	702	5.67	709	4.97	776	4.44
Japan	528	4.27	584	4.09	736	4.21
Indonesia	426	3.45	537	3.79	606	3.46
Hong Kong	517	4.48	513	3.59	594	3.40
Singapore	565	4.56	611	4.28	574	3.28
Korea	439	3.55	490	3.43	564	3.22
Malaysia	247	2.00	286	2.00	357	2.04

Source: Aseanstats

ตารางที่ 2 : 10 สินค้านำเข้าหลักของกัมพูชา

รายการสินค้า	2016		2017		2018	
	มูลค่า (mn USD)	สัดส่วน (%)	มูลค่า (mn USD)	สัดส่วน (%)	มูลค่า (mn USD)	สัดส่วน (%)
ผ้าทักแบบนิตหรือแบบโครเชต์	2,203	17.81	2,383	16.68	2,733	15.62
เชื้อเพลิง	1,102	8.90	1,436	10.06	2,034	11.63
เส้นใยประดิษฐ์	972	7.86	953	6.67	999	5.71
ฝ้าย	446	3.60	508	3.56	585	3.34
พลาสติก	429	3.47	462	3.23	567	3.24
เครื่องประดับ	262	2.11	254	1.78	567	3.24
กระดาษ	299	2.42	349	2.44	386	2.20
เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู	168	1.36	260	1.82	318	1.82
เหล็กและเหล็กกล้า	186	1.50	211	1.48	300	1.71
หนังเฟอร์ เฟอร์เทียม	247	2.00	286	2.00	357	2.04

Source: Aseanstats

ในปี 2018 ประเทศคู่ค้าหลักที่สำคัญของกัมพูชาพิจารณาจากมูลค่าการนำเข้า คือประเทศจีนมากที่สุดอยู่ที่ 6,140 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 35.10 ของการนำเข้าทั้งหมด รองลงมาประเทศไทยอยู่ที่ 3,222 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (18.42%) และประเทศเวียดนามอยู่ที่ 2,221 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (12.70%) สินค้าหลักที่กัมพูชานำเข้ามากที่สุด คือผ้าถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์อยู่ที่ 2,733 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 15.62 ของการนำเข้ารวม รองลงมาเชื้อเพลิงมูลค่าอยู่ที่ 2,034 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (11.63%) และเส้นใยประดิษฐ์มูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 999 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (5.71%) ส่วนด้านการทำการค้าระหว่างไทยกับกัมพูชามีมูลค่ารวม 3,535.52 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นการส่งออกของไทยไปยังกัมพูชา 3,222.08 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และไทยนำเข้าจากกัมพูชา 313.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยอัตราการเติบโตย้อนหลังของมูลค่าการค้ารวมระหว่างกัมพูชากับไทย 5 ปีนับจากปี 2014-2018 อยู่ที่ร้อยละ 16.23 ดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ดัชนีความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบ (RCA)

ดัชนีความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบ (RCA) เป็นดัชนีที่ใช้วัดความสามารถในการแข่งขัน พิจารณาจากข้อมูล การส่งออกเชิงประจักษ์เป็นหลัก โดยค่าดัชนีจะประเมินความสามารถในการแข่งขันรายสินค้าต่อกลุ่มสินค้า ซึ่งเทียบกับสัดส่วน เดียวกันของปีก่อนหน้าตั้งแต่ปี 2014-2018 ในการคำนวณหาค่า RCA เพื่อนำมาเปรียบเทียบ

โดยค่า $RCA > 1$ คือ มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ หรือมีความสามารถในการแข่งขันในสินค้าชนิดนั้นสูง
และค่า $RCA < 1$ คือ ไม่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ หรือมีความสามารถในการแข่งขันในสินค้าชนิดนั้นต่ำ

ตารางที่ 3 : ศักยภาพการส่งออกไทยใน 10 อันดับสินค้านำเข้าหลักของกัมพูชา

HS code 4 digit	Top 10 RCA's Import by products from [WR]				
	2014	2015	2016	2017	2018
น้ำมันปิโตรเลียม [2710]	3.30	2.52	2.27	1.98	2.58
ผ้าถักแบนนิตหรือแบบโครเซต [6004]	0.03	0.03	0.03	0.03	0.02
ผ้าอื่น ๆ ที่ถักแบนนิตหรือแบบโครเซต [6006]	0.03	0.04	0.11	0.06	0.05
ผ้าทอที่ทำด้วยใยสังเคราะห์ [5515]	0.02	0.02	0.03	0.02	0.01
รถยนต์และยานยนต์ ส่วนบุคคล [8703]	0.47	0.14	0.20	0.18	0.18
ทองคำ [7108]	1.24	3.13	5.29	4.72	2.94
ผ้าทอด้วยฝ้าย [5209]	0.00	0.01	0.02	0.02	0.03
หนังเฟอร์ดิบ [4301]	-	0.24	-	-	-
เครื่องตี (ไม่มีแอลกอฮอล์) [2202]	2.15	3.29	4.35	4.57	4.24
รถยนต์สำหรับการขนส่ง [8704]	1.48	2.00	2.44	2.42	2.42

*ที่มา : Aseanstats / 10 สินค้าพิจารณาจากมูลค่าการนำเข้าของประเทศกัมพูชาจากโลก ■ สินค้าไทยที่มีศักยภาพในการแข่งขัน

ศักยภาพการส่งออกไทยใน 10 อันดับสินค้านำเข้าหลักของกัมพูชาแบ่งได้ออกเป็น 2 กลุ่ม

- 1) กลุ่มที่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ หรือมีความสามารถในการแข่งขันในสินค้าชนิดนั้นสูง คือ น้ำมันปิโตรเลียม ,ทองคำ และ รถยนต์สำหรับการขนส่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เครื่องตี (ไม่มีแอลกอฮอล์) ที่มีค่า RCA สูงที่สุดในปี 2018 ดังตารางที่ 3
- 2) กลุ่มที่ไม่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ หรือมีความสามารถในการแข่งขันในสินค้าชนิดนั้นต่ำ ได้แก่ ผ้าถักแบนนิตหรือแบบโครเซต ,ผ้าอื่น ๆ ที่ถักแบนนิตหรือแบบโครเซต ,ผ้าทอที่ทำด้วยใยสังเคราะห์ ,ผ้าทอด้วยฝ้าย และ หนังเฟอร์ดิบ โดยมีค่า RCA น้อยกว่า 1 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 4 : ศักยภาพการส่งออกไทยใน 10 อันดับสินค้านำเข้ากัมพูชาจากไทย

HS code 4 digit	Top 10 RCA's Export by product from [TH]				
	2014	2015	2016	2017	2018
น้ำมันปิโตรเลียม [2710]	3.30	2.52	2.27	1.98	2.58
ทองคำ [7108]	1.24	3.13	5.29	4.72	2.94
เครื่องตี (ไม่มีแอลกอฮอล์) [2202]	2.15	3.29	4.35	4.57	4.24
รถจักรยานยนต์ [8711]	0.86	3.94	5.00	4.57	4.07
รถยนต์สำหรับการขนส่ง [8704]	1.48	2.00	2.44	2.42	2.42
แทรกเตอร์ [8701]	2.98	3.95	4.20	4.83	4.06
ลวดและเคเบิลหุ้มฉนวน [8544]	0.36	2.65	2.43	2.91	2.56
พอร์ตแลนด์ซีเมนต์ (ปูน) [2523]	7.51	4.96	5.55	5.66	5.08
เครื่องจักรสำหรับเก็บเกี่ยวหรือขนาดผลผลิตทางการเกษตร [8433]	5.89	4.33	4.42	5.17	4.66
ผ้าถักแบนนิตหรือแบบโครเซต [6002]	6.22	3.21	3.99	4.30	4.57

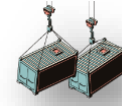
*ที่มา : Aseanstats / 10 สินค้าพิจารณาจากมูลค่าการนำเข้าของประเทศกัมพูชาจากไทย ■ สินค้าไทยที่มีศักยภาพในการแข่งขัน

ศักยภาพการส่งออกไทยใน 10 อันดับสินค้านำเข้าของกัมพูชาจากไทย

กลุ่มที่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ หรือมีความสามารถในการแข่งขันในสินค้าชนิดนั้นสูง ได้แก่ น้ำมันปิโตรเลียม, ทองคำ, เครื่องตี (ไม่มีแอลกอฮอล์), รถจักรยานยนต์, รถยนต์สำหรับการขนส่ง, แแทรกเตอร์, ลวดและเคเบิลหุ้มฉนวน, เครื่องจักรสำหรับเก็บเกี่ยวหรือขนาดผลผลิตทางการเกษตร และ ผ้าถักแบนนิตหรือแบบโครเซต โดยเฉพาะอย่างยิ่งพอร์ตแลนด์ซีเมนต์ (ปูน) ที่มีค่า RCA สูงที่สุดในปี 2018 ดังตารางที่ 4

วิเคราะห์ศักยภาพด้านการแข่งขันในสินค้า 10 อันดับสำคัญที่กัมพูชานำเข้าจากไทย

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 4 แสดงถึงศักยภาพของประเทศไทยในการแข่งขันด้านการส่งออกทั้ง 10 อันดับสินค้าที่กัมพูชานำเข้าจากไทย (พิจารณาจากมูลค่าการนำเข้า) จากการคำนวณ RCA ทำให้ทราบว่าสินค้าไทยมีศักยภาพในการแข่งขันสูงทั้ง 10 อันดับสินค้า โดยเฉพาะพอร์ตแลนด์ปูนซีเมนต์ ที่มีค่า RCA ถึง 5.08 ในปี 2018 ซึ่งอีกหนึ่งสินค้าที่น่าสนใจคือน้ำมันปิโตรเลียม ที่มีค่า RCA อยู่ที่ 2.58 ในปี 2018 ถือว่าอยู่ในกลุ่มสินค้าที่ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของสินค้าไทย เพราะมีอัตราการเติบโตของมูลค่าการส่งออกถึงร้อยละ 112.19 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

การพิจารณาศักยภาพด้านการแข่งขันในสินค้า 10 อันดับสำคัญที่กัมพูชานำเข้าจากไทย

[2710] น้ำมันปิโตรเลียม : พบว่าค่า RCA ของสินค้าอยู่ที่ 2.58 แสดงว่าไทยมีศักยภาพด้านการแข่งขันการส่งออก รวมถึงการเติบโตอย่างต่อเนื่องของมูลค่าการนำเข้าเฉลี่ยในปี 2015-2018 อยู่ที่ร้อยละ 80.38 จากมูลค่าการนำเข้าทั่วโลก โดยในปี 2018 ไทยครองสัดส่วนการส่งออกน้ำมันปิโตรเลียมในกัมพูชาอยู่ที่ร้อยละ 47.49 ซึ่งปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากการที่รัฐบาลสนับสนุนให้บริษัทไทยเข้าไปขยายธุรกิจทางด้านพลังงานในกัมพูชา เช่น ปตท. มีสถานีจ่ายน้ำมันกัมพูชาถึง 50 สถานี รวมถึงมีความต้องการภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้นจากจำนวนยอดการจดทะเบียนยานพาหนะที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 13 ในปี 2019 และ จำเป็นต้องนำเข้าเชื้อเพลิงเพื่อนำไปผลิตกระแสไฟฟ้าภายในประเทศ โดยกัมพูชาผลิตกระแสไฟฟ้าจากน้ำมันและจากพลังงานทดแทนคิดเป็นร้อยละ 18 ของการผลิตไฟฟ้าภายในประเทศทั้งหมด ส่งผลให้กัมพูชานำเข้าน้ำมันปิโตรเลียมจากโรงกลั่นไทยในปริมาณที่สูงขึ้น

[7108] ทองคำ : พบว่าค่า RCA ของสินค้าอยู่ที่ 2.94 แสดงว่าไทยมีศักยภาพด้านการแข่งขันการส่งออก รวมถึงการเติบโตอย่างต่อเนื่องของมูลค่าการนำเข้าเฉลี่ยในปี 2015-2018 อยู่ที่ร้อยละ 69.50 จากมูลค่าการนำเข้าทองคำของกัมพูชาจากทั่วโลก โดยในปี 2018 ไทยครองสัดส่วนในการส่งออกทองคำในกัมพูชาอยู่ที่ร้อยละ 54.16 ซึ่งปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากการที่กลุ่มประชากรวัยทำงานที่คิดเป็นร้อยละ 66.20 ของประชากรทั้งหมดในกัมพูชามีกำลังซื้อเพิ่มมากขึ้น โดยประชากรกัมพูชามีรายได้เฉลี่ยต่อหัวอยู่ที่ 1,559 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่ร้อยละ 9.10 ส่งผลทำให้เกิดความต้องการบริโภคสินค้าที่มีมูลค่าสูง รวมไปถึงทำให้ภาคธุรกิจที่ทำการแปรรูปทองคำเพื่อจำหน่ายในกัมพูชานำเข้าทองคำเพิ่มมากขึ้น

[2202] เครื่องดื่ม (ไม่มีแอลกอฮอล์) : พบว่าค่า RCA ของสินค้าอยู่ที่ 4.24 แสดงว่าไทยมีศักยภาพด้านการแข่งขันการส่งออก รวมถึงการเติบโตอย่างต่อเนื่องของมูลค่าการนำเข้าเฉลี่ยในปี 2015-2018 อยู่ที่ร้อยละ 66.11 จากมูลค่าการนำเข้าเครื่องดื่ม (ไม่มีแอลกอฮอล์) ของกัมพูชาจากทั่วโลกโดยในปี 2018 ไทยครองสัดส่วนในการส่งออกสินค้าประเภทเครื่องดื่ม (ไม่มีแอลกอฮอล์) อยู่ที่ร้อยละ 78.07 ซึ่งปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากการขยายตัวของประชากรในทุกๆปีที่ร้อยละ 1.46 และจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยในปี 2014-2018 มีอัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยที่ร้อยละ 8 รวมถึงกัมพูชาขาดแคลนเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการผลิต ทำให้สินค้าที่ผลิตในกัมพูชาไม่เพียงพอต่อความต้องการ ส่งผลทำให้กัมพูชาจำเป็นต้องนำเข้าสินค้าดังกล่าวจากไทย

[8711] รถจักรยานยนต์ : พบว่าค่า RCA ของสินค้าอยู่ที่ 4.07 แสดงว่าไทยมีศักยภาพด้านการแข่งขันการส่งออก รวมถึงการเติบโตอย่างต่อเนื่องของมูลค่าการนำเข้าในปี 2561 อยู่ที่ร้อยละ 10.25 จากมูลค่าการนำเข้ารถจักรยานยนต์ของกัมพูชาจากทั่วโลก โดยในปี 2018 ไทยครองสัดส่วนในการส่งออกรถจักรยานยนต์อยู่ที่ร้อยละ 74.97 ซึ่งปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากการที่ผู้บริโภคในประเทศกัมพูชามีความต้องการรถจักรยานยนต์เพิ่มสูงขึ้น รายงานของกระทรวงโยธาธิการและการขนส่งกัมพูชา มีการจดทะเบียนยานพาหนะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 13 ในปี 2019 และคิดเป็นการจดทะเบียนรถจักรยานยนต์ถึงร้อยละ 52 ของการจดทะเบียน รวมถึงไทยยังเป็นผู้ผลิตชิ้นส่วนฯ และรถจักรยานยนต์รายสำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งไทยผลิตรถจักรยานยนต์ได้ถึง 2.5 ล้านคันเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 1.67 และส่วนประกอบรถจักรยานยนต์เพิ่มขึ้นอีกกว่าร้อยละ 7.15 ในปี 2018 ส่งผลให้กัมพูชานำเข้าสินค้าข้างต้นจากไทยเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

[8704] ยานยนต์สำหรับขนส่งของ : พบว่าค่า RCA ของสินค้าอยู่ที่ 2.42 แสดงว่าไทยมีศักยภาพด้านการแข่งขันการส่งออก รวมถึงการเติบโตอย่างต่อเนื่องของมูลค่าการนำเข้าเฉลี่ยในปี 2015-2018 อยู่ที่ร้อยละ 38.46 จากมูลค่าการนำเข้ายานยนต์สำหรับขนส่งของของกัมพูชาจากทั่วโลก โดยในปี 2018 ไทยครองสัดส่วนในการส่งออกยานยนต์สำหรับขนส่งของอยู่ที่ร้อยละ 44.54 ซึ่งปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากการที่รัฐบาลไทยผลักดันให้เกิดการสร้างฐานการผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนภายในประเทศ เกิดการส่งออกไปยังทั่วโลกและตลาดที่สำคัญอย่างกัมพูชาทำให้สินค้าดังกล่าวเป็นสินค้าที่ไทยมีศักยภาพสูงด้านการส่งออก

[8701] แทรกเตอร์ : พบว่าค่า RCA ของสินค้าอยู่ที่ 4.06 แสดงว่าไทยมีศักยภาพด้านการแข่งขันการส่งออก รวมถึงการเติบโตอย่างต่อเนื่องของมูลค่าการนำเข้าเฉลี่ยในปี 2018 เมื่อเทียบกับปี 2017 อยู่ที่ร้อยละ 19.06 จากมูลค่าการนำเข้าแทรกเตอร์ของกัมพูชาจากทั่วโลกในปี 2018 ไทยครองสัดส่วนในการส่งออกแทรกเตอร์อยู่ที่ร้อยละ 74.72 ซึ่งปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากการที่ภาครัฐฯ ของกัมพูชามีนโยบายส่งเสริมการใช้เครื่องจักรแทนแรงงานจากมนุษย์ในภาคการเกษตร โดยภาคการเกษตรถือเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายในประเทศ คิดเป็นกว่าร้อยละ 22 ของโครงสร้างทางเศรษฐกิจส่งผลทำให้กัมพูชานำเข้าสินค้าดังกล่าวเพิ่มสูงขึ้น

[8544] ลวดและเคเบิลหุ้มฉนวน : พบว่าค่า RCA ของสินค้าอยู่ที่ 2.56 แสดงว่าไทยมีศักยภาพด้านการแข่งขันการส่งออก รวมถึงการเติบโตอย่างต่อเนื่องของมูลค่าการนำเข้าเฉลี่ยในปี 2015-2018 อยู่ที่ร้อยละ 31.63 จากมูลค่าการนำเข้าลวดและเคเบิลหุ้มฉนวนของกัมพูชาจากทั่วโลก โดยในปี 2018 ไทยครองสัดส่วนในการส่งออกลวดและสายเคเบิลอยู่ที่ร้อยละ 47.23 ซึ่งปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากการที่ภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนผ่าน BOI รวมถึงบริษัทที่มี Supply Chain Sourcing ในจีนและสหรัฐอเมริกา Sourcing ออกจากประเทศของตนไปยังกลุ่มประเทศฝั่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมถึงไทย ทำให้ไทยมีศักยภาพในการผลิตลวดและสายเคเบิล ส่งออกไปยังประเทศต่างๆ รวมถึงจากความต้องการภายในประเทศทั้งจากการนำไปใช้ในอุตสาหกรรมและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมภายในประเทศ ส่งผลทำให้สินค้าดังกล่าวเป็นสินค้าไทยที่มีศักยภาพสูงในด้านการส่งออก

[2523] พอร์ตแลนด์ซีเมนต์ (ปูน) : พบว่าค่า RCA ของสินค้าอยู่ที่ 5.08 แสดงว่าไทยมีศักยภาพด้านการแข่งขันการส่งออก รวมถึงการเติบโตอย่างต่อเนื่องของมูลค่าการนำเข้าเฉลี่ยในปี 2017-2018 อยู่ที่ร้อยละ 2.88 จากมูลค่าการนำเข้าพอร์ตแลนด์ซีเมนต์ (ปูน) ของกัมพูชาจากทั่วโลก โดยในปี 2018 ไทยครองสัดส่วนในการส่งออกพอร์ตแลนด์ซีเมนต์ (ปูน) อยู่ที่ร้อยละ 93.61 ซึ่งปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากการที่ต่างชาติที่เข้ามาลงทุนด้านการก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์เป็นจำนวนมากในกัมพูชา โดยในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2019 มีการลงทุนในโครงการคอนโดมิเนียมขนาดใหญ่ 9 โครงการ คิดเป็นกว่า 5,140 ยูนิต จึงทำให้กัมพูชาต้องนำเข้าวัสดุก่อสร้างเพิ่มขึ้นตามไปด้วยเนื่องจากการผลิตภายในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการในตลาด ส่งผลให้การนำเข้าของสินค้านี้เพิ่มสูงขึ้น

[8433] เครื่องจักรสำหรับเก็บเกี่ยวหรือขนาดผลผลิตทางการเกษตร : พบว่าค่า RCA ของสินค้าอยู่ที่ 4.66 แสดงว่าไทยมีศักยภาพด้านการแข่งขันการส่งออก รวมถึงการเติบโตอย่างต่อเนื่องของมูลค่าการนำเข้าเฉลี่ยในปี 2015-2018 อยู่ที่ร้อยละ 144.78 จากมูลค่าการนำเข้าเครื่องจักรสำหรับเก็บเกี่ยวหรือขนาดผลผลิตทางการเกษตรของกัมพูชาจากทั่วโลก โดยในปี 2018 ไทยครองสัดส่วนในการส่งออกเครื่องจักรสำหรับเก็บเกี่ยวหรือขนาดผลผลิตทางการเกษตรอยู่ที่ร้อยละ 85.90 ซึ่งปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากการที่รัฐบาลกัมพูชาได้มีการกำหนดนโยบายที่มุ่งพัฒนาศักยภาพทางการเกษตร โดยได้จัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้กับธนาคารเพื่อการพัฒนาชนบทกัมพูชา (RDB) ได้ขยายสินเชื่อให้กับภาคเกษตรกรรมจากรายงานของ สหพันธ์ชาวกัมพูชา เพื่อช่วยลดปัญหาการขาดแคลนเงินทุนสำหรับการเกษตรตามนโยบายรัฐบาลกัมพูชา ส่งผลทำให้ความต้องการเครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรเพื่อใช้ทดแทนแรงงานจึงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

[6002] ผ้าทักแบบนิตหรือแบบโคเซตต์ : พบว่าค่า RCA ของสินค้าอยู่ที่ 4.57 แสดงว่าไทยมีศักยภาพด้านการแข่งขันการส่งออก รวมถึงการเติบโตอย่างต่อเนื่องของมูลค่าการนำเข้าเฉลี่ยในปี 2015-2018 อยู่ที่ร้อยละ 7.15 จากมูลค่าการนำเข้าผ้าทักแบบนิตหรือแบบโคเซตต์ของกัมพูชาจากทั่วโลก โดยในปี 2018 ไทยครองสัดส่วนในการส่งออกผ้าทักแบบนิตหรือแบบโคเซตต์อยู่ที่ร้อยละ 84.21 ซึ่งปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากการที่ผ้าทักแบบนิตหรือแบบโคเซตต์ถือเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตสินค้าประเภทเสื้อผ้า รองเท้า ที่กัมพูชาทำการส่งออกไปยังต่างประเทศกว่า 7.97 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 13.18 ในช่วง 9 เดือนแรกของปี จากข้อมูลของสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงพนมเปญ

BCG MODEL

ผลิตภัณฑ์ที่เป็นดาวดวงเด่น (Star) High Share & High Growth

[2711] ก้าวปีโตรเลียม
[4412] ไม้อัดพลาวยูด
[8433] เครื่องจักรสำหรับเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร
[8711] รถจักรยานยนต์
[8714] ส่วนประกอบและอุปกรณ์รถจักรยานยนต์

ผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหา (Question Mark) Low Share & High Growth

[7228] ท่อนหรือเส้นเหล็กกล้า
[4811] กระดาษและกระดาษแข็ง
[8402] บอยเลอร์กำเนิดไอน้ำ
[1005] ข้าวโพด
[8438] เครื่องจักรสำหรับใช้ในอุตสาหกรรมผลิตอาหาร
[7601] อะลูมิเนียมที่ยังไม่ได้ขึ้นรูป
[7608] หลอดหรือท่อทำด้วยอะลูมิเนียม
[8456] เครื่องมือกลใช้แสงเลเซอร์ในการทำงาน
[8410] เครื่องกังหนไฮดรอลิก
[4403] ไม้ที่ยังไม่แปรรูป

ผลิตภัณฑ์ที่ทำเงิน (Cash Cows) High Share & Low Growth

[2710] น้ำมันปิโตรเลียม
[6004] ผ้าถักแบบนิตหรือแบบโครเซต
[6006] ผ้าอื่นๆ ถักแบบนิตหรือแบบโครเซต
[5515] ผ้าทออื่นๆ ทำด้วยเส้นใยสังเคราะห์
[8703] รถยนต์สำหรับขนส่งบุคคล
[7108] ทองคำ
[5209] ผ้าทอด้วยฝ้าย
[4301] หนังเฟอร์ดิบ
[2202] เครื่องดื่ม (ไม่มีแอลกอฮอล์)
[8704] รถยนต์สำหรับขนส่งของ

ผลิตภัณฑ์ที่ตกต่ำ (Dogs) Low Share & Low Growth

[8531] เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับให้สัญญาณ
[3904] โพลีเมอร์ของไวนิลคลอไรด์
[8308] ตาขอ ห่วง ตาไก่ และของที่คล้ายกัน
[8536] เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับตัดต่อหรือป้องกันวงจรไฟฟ้า
[8537] แผง คอนโซล และฐานรองรับอื่นๆ ที่ติดตั้งด้วยเครื่องอุปกรณ์
[9606] กระจุก กระจุกชนิดต่างๆ
[8447] เครื่องถักนิต เครื่องสตัดซ์บอนด์ และเครื่องสำหรับทำด้ายกิมพ์
[8504] หม้อแปลงไฟฟ้า
[6217] ของที่ใช้ประกอบกับเครื่องแต่งกาย
[9503] ของเล่นสำหรับเด็ก

*จากการคำนวณฐานข้อมูลทางการค้าของ Aseanstats 5 ปีย้อนหลัง (2014-2018)

BCG Model ถือเป็นแบบจำลองเพื่อใช้วิเคราะห์ว่าตลาดสินค้านั้นๆ มีความน่าสนใจมากน้อยเพียงใด โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณา 2 เกณฑ์ คือ

- 1) ส่วนแบ่งการตลาดเชิงเปรียบเทียบ (Share) ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับสินค้าว่าส่วนแบ่งตลาดของผลิตภัณฑ์เป็นกี่เท่าเมื่อเทียบกับสินค้าอื่นๆ
- 2) ความน่าสนใจของตลาด (Growth) ซึ่งเป็นอัตราการเติบโตของสินค้า โดยวัดจากอัตราการขยายตัวของสินค้าทั้งตลาดในการเปรียบเทียบ

จากการคำนวณเพื่อแบ่งกลุ่มผลิตภัณฑ์สินค้าไทยที่ส่งออกไปยังกัมพูชา

- **ผลิตภัณฑ์ที่เป็นดาวดวงเด่น (Star)** เช่น ก้าวปีโตรเลียม ไม้อัดพลาวยูด เครื่องจักรกลสำหรับเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร และรถจักรยานยนต์ เป็นต้น โดยกลยุทธ์ในสินค้ากลุ่มนี้คือจำเป็นต้องทำการเจาะตลาด ขยายตลาด กระจายสินค้าอย่างมีคุณภาพ เพิ่มปริมาณการผลิต เพื่อรองรับการเติบโต ทำการกำหนดราคาตามคุณภาพและประเภทตลาด ประชาสัมพันธ์เชิงการตลาด (Marketing Public Relation: MPR) อย่างต่อเนื่อง

- **ผลิตภัณฑ์ที่ทำเงิน (Cash Cows)** เช่น น้ำมันปิโตรเลียม ผ้าถักแบบนิตหรือแบบโครเซต รถยนต์สำหรับขนส่งบุคคล ทองคำ และเครื่องดื่ม (ไม่มีแอลกอฮอล์) เป็นต้น โดยกลยุทธ์ในสินค้ากลุ่มนี้คือต้องปรับปรุงผลิตภัณฑ์ เพิ่มสายการผลิต ราคาต้องแข่งขันได้ ขยายตลาด และพัฒนาตลาดอย่างสม่ำเสมอ

- **ผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหา (Question Mark)** เช่น ข้าวโพด เครื่องมือกลใช้แสงเลเซอร์ในการทำงาน ไม้ที่ยังไม่แปรรูป อะลูมิเนียมที่ยังไม่ได้ขึ้นรูป กระดาษและกระดาษแข็ง เป็นต้น โดยกลยุทธ์ในสินค้ากลุ่มนี้คือการสร้างสินค้าด้วยนวัตกรรมใหม่ๆ วางตำแหน่งของสินค้าให้เหมาะสม และทำการแบ่งกลุ่มเป้าหมายออกเป็นกลุ่มย่อยตามบุคลิกลักษณะ หรือพฤติกรรมให้ชัดเจน

- **ผลิตภัณฑ์ที่ตกต่ำ (Dogs)** เช่น เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับให้สัญญาณ เครื่องถักนิต เครื่องสตัดซ์บอนด์ หม้อแปลงไฟฟ้า ตาขอ ห่วง ตาไก่ และของที่คล้ายกัน เป็นต้น โดยกลยุทธ์ในสินค้ากลุ่มนี้คือกระจายไปสู่ธุรกิจใหม่ ไม่ปรับราคาของสินค้า เพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ให้ได้มากที่สุด ลดต้นทุน โดยตัดช่องทางทางการขายที่ไม่มีประสิทธิภาพและไม่จำเป็นออกไป และไม่จำเป็นที่จะต้องประชาสัมพันธ์

*โดยประเมินจาก 2 ส่วน คือส่วนแบ่งการตลาดเชิงเปรียบเทียบ (Share) ในปี 2018 และ ความน่าสนใจของตลาด (Growth) เฉลี่ย 5 ปี ย้อนหลัง 2014-2018

ส่วนสรุปศักยภาพในการแข่งขันของสินค้าไทยที่ส่งออกไปยังกัมพูชาจากการคำนวณค่า RCA และ BCG Model

โดยสินค้าศักยภาพสำคัญที่ไทยทำการส่งออกไปยังประเทศกัมพูชาจากการหาค่าความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (RCA) นำมาวิเคราะห์ร่วมกับ BCG Model แล้ว พบว่ามีสินค้าไทยอยู่ 4 รายการในวิธี (RCA) ที่ตกอยู่ในช่วง ผลิตภัณฑ์ที่ทำเงิน (Cash Cow) คือ น้ำมันปิโตรเลียม, ผ้าทักแบบนิตหรือแบบโครเซต, เครื่องดื่ม (ไม่มีแอลกอฮอล์) และรถยนต์สำหรับการขนส่ง ที่ถือเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีอัตราการเจริญเติบโตของยอดขายต่ำ แต่มีส่วนครองตลาดที่สูง ซึ่งสาเหตุที่อาจจะทำให้อัตราการเติบโตของยอดขายลดลงอาจเป็นเพราะผลิตภัณฑ์กำลังจะเข้าสู่จุดอิ่มตัวหากไม่มีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้สอดคล้องต่อสถานการณ์

ซึ่งผู้ประกอบการไทยมี**โอกาส**ที่จะประสบความสำเร็จสูงจากทั้งนโยบายของทางภาครัฐทั้งสองประเทศ เช่น กระทรวงพาณิชย์ไทยได้จัดกิจกรรม Road Show ในตลาด CLMV ลงลึกระดับเมืองศักยภาพ เพิ่มการจัดกิจกรรมจับคู่เจรจาธุรกิจ รวมไปถึงการสนับสนุนแพลตฟอร์มการค้าออนไลน์ ทั้งในรูปแบบค้าปลีกและค้าส่ง รวมไปถึงการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าตามเขตชายแดนหรือข้ามแดน โดยสนับสนุนภาคเอกชนที่มีศักยภาพมาลงทุน และสถานะตลาดภายในประเทศกัมพูชาที่เอื้อต่อการทำการค้าทั้งแนวโน้มการเติบโตยังเป็นในทิศทางบวก บวกกับความเชื่อมั่นของสินค้าไทยในมุมมองของชาวกัมพูชาที่มองว่าสินค้ามีคุณภาพ

แต่สิ่งที่ควรคำนึงไม่น้อยไปกว่าโอกาสในการทำการค้า คือการประเมินถึง**ความเสี่ยง**ในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ภาวะเศรษฐกิจโลกที่กำลังชะลอตัว มาตรการกีดกันทางการค้าที่รุนแรงขึ้น ค่าเงินบาทมีแนวโน้มผันผวนมากขึ้น คู่แข่งในด้านการค้าที่มีทั้งรายเก่าและรายใหม่ กฎระเบียบทางด้านกฎหมายและสังคม รวมถึงความขัดแย้งและภัยธรรมชาติที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิด

ทัตเทพ เอี่ยมเวช

Thutthep.e@gmail.com

สนใจรับข้อมูลข่าวสารของกลุ่มประเทศ CLMV ติดต่อได้ที่ aiti@thaichamber.org หรือเข้ามาเยือนเว็บไซต์ <http://aiti.thaichamber.org>

